

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 639
din 13.02.2008

Dosar nr.: 188/2007

Petiția nr.: 3918 din data 18.04.2007

Petent: B V

Reclamat: preot G

Obiect: Divergențe legate de apartenența religioasă diferită care au dus la scaderea cifrei de afaceri a firmei petentului

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

1.1.1. B V cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1 Pr. Paroh S G , cu domiciliul ales la

II. Obiectul sesizării

2.1. Sesizare cu privire la diferite neînțelegeri între persoane datorate apartenenței religioase diferite care au dus la scaderea cifrei de afaceri a firmei petentului

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1 Sesizare cu privire la divergențele religioase între petent și preotul din localitate, deoarece petentul este de o altă religie. Din acest motiv, susține petentul, preotul se comportă foarte urât cu familia petentului, amenință persoanele care intră în contact cu petentul.

3.2 Petentul a apelat la primărie și la poliție pentru a rezolva această problemă, însă aceștia i-au răspuns că nu e de competența lor să rezolve acest caz. De asemenea, a apelat și la protopopiatul de care aparține reclamatul, care a răspuns că ,

comportamentul preotului ar fi scuzabil dacă petentul s-ar fi ocupat cu răspândirea unei ideologii religioase diferite de cea ortodoxă. Petentul susține că nu a făcut nici un fel de propagandă. Ca urmare a divergențelor dintre cei doi, petentul susține că i-a scăzut cifra de afaceri la magazinul pe care acesta îl deține, deoarece nu mai vin localnicii să cumpere produse de la magazinul lui.

IV. Procedura de citare

4.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.2. Prin adresa cu nr.11082, din 02.10.2007 a fost citat petentul. Prin adresa nr. 11085 din 02. 10. 2007 a fost citat reclamatul. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 16.10.2007.

4.3. Prin citații, Consiliul a solicitat părților să își prezinte punctul de vedere precum și orice mijloace de probe referitor la obiectul petiției, respectiv al susținerilor.

V. Susținerile părților

5.1 Susținerile petentului

5.1.1. Sesizare cu privire la divergențele religioase între petent și preotul din localitate, deoarece petentul este de o altă religie. Din acest motiv, susține petentul, preotul se comportă foarte urât cu familia petentului, amenință persoanele care intră în contact cu petentul.

5.1.2. Petentul a apelat la primărie și la poliție pentru a rezolva această problemă, însă aceștia i-au răspuns că nu e de competența lor să rezolve acest caz. De asemenea, a apelat și la protopopiatul de care aparține reclamatul, care a răspuns că , comportamentul preotului ar fi scuzabil dacă petentul s-ar fi ocupat cu răspândirea unei ideologii religioase diferite de cea ortodoxă. Petentul susține că nu a făcut nici un fel de propagandă. Ca urmare a divergențelor dintre cei doi, petentul susține că i-a scăzut cifra de afaceri la magazinul pe care acesta îl deține, deoarece nu mai vin localnicii să cumpere produse de la magazinul lui.

5.2 Susținerile reclamatului

5.2.1 Reclamatul menționează că a avut o relație amiabilă în cadrul comunității din care fac parte. De asemenea, acesta spune că într-o discuție cu soția reclamatului, i-a reproșat acesteia că : „ogorul meu îl ar și îl semăn doar eu", făcând aluzie la atitudinea prozelistă pe care aceștia o făceau în cadrul parohiei sale. Cu ocazia cercetării efectuate la Episcopia Buzăului și Vrancei unde a fost ca obiect aceeași sesizare, s-a

discutat, și ambele părți au ajuns la un acord comun în ceea ce privește relația de respect reciproc. Reclamatul mai susține că nu are nici un conflict confesional cu petentul.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1.1 **În fapt**, sesizare cu privire la diferite neînțelegeri între persoane datorate apartenenței religioase diferite care au dus la scaderea cifrei de afaceri a firmei petentului

6.2.1 **În drept**, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zucchero and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

6.2.3. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în

condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.2.4. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

6.2.5 Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele Art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constituive ale Art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.2.6 Colegiul Director analizând petiția și actele aflate la dosar ia act de faptul că se invocă de către petent existența unei stări conflictuale între acesta și preotul din comună, datorată convingerilor religioase diferite. Colegiul Director mai ia act de susținerile petentului care arată că i s-au diminuat vânzările la magazinul pe care acesta îl deține datorită divergențelor pe care acesta le are cu preotul din localitate, dl S G

6.2.7 Colegiul Director analizând raportul de investigație ia act de faptul că există o situație conflictuală între dl B V și dl S G, așa cum rezultă din declarațiile martorilor. Colegiul Director ia act totodată că sub aspectul elementelor constitutive ale faptei de discriminare nu se poate reține o legătură de cauzalitate între situația conflictuală dintre cei doi și diminuarea vânzării diferitelor produse din magazinul petentului, adică nu se poate stabili o restrângere a activității economice a petentului ca urmare a apartenenței religioase a acestuia. Colegiul Director nu poate stabili din probele aflate la dosar că diminuarea activității economice a petentului este generată de declarațiile preotului din localitate.

6.2.8 Coroborând aceste aspecte cu faptele care fac obiectul petiției și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicata, în cauză nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire restricție, excludere,

deosebire, preferință între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit datorită unuia din criteriile prevăzute de lege și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Opinie separată exprimată de Haller István

1. Fapta prezentată de petent este de o gravitate deosebită. În perioada de început a nazismului din Germania acțiunile antisemite au început prin indemne publice ca germanii să nu mai cumpere din magazinele „evreiești”. Au urmat tragicele evenimente ale Kristallnachtului, când populația astfel îndoctrinată a distrus mii de magazine.

2. Preotului unui sat are un rol extrem de important în formarea mentalității oamenilor. Nu ajunge să-și afirme toleranța față de persoane și comunități, dar trebuie să reprezinte un exemplu în practicarea toleranței, pentru a preveni conflictele intercomunitare de orice fel.

3. Afirmația publică, prin care reclamatul a interzis oamenilor să cumpere produse de la petent, se încadrează în prevederile art. 2. alin. 1 ale **O.G. nr. 137/2000**, republicată, întrucât fapta reprezintă deosebire, excludere, restricție, preferință, pe bază de religie, care are ca scop și produce efectul restrângerii, folosinței, în condiții de egalitate, a drepturilor recunoscute de legislația comercială în domeniul economic.

4. Fapta de a interzice enoriașilor să-și facă cumpărăturile în magazinul petentului a fost confirmată de declarațiile de martori, la fel, și fapta că a aruncat, în public, bunurile pe care o persoană le-a cumpărat din magazinul petentului.

5. Criteriul religios, deși nu a fost enunțat, este evident și a fost înțeles ca atare de enoriași, cum reiese din declarațiile de martori. Interdicția de a cumpăra din magazinul petentului a fost afirmat și la slujba religioasă, mai mult, sancțiunea pentru cei care ar fi încălcat ordinul preotului este refuzul de a mai fi primiți în Biserică. Reclamatul a afirmat că este păcat să se facă cumpărături de la respectivul magazin. Păcatele nu pot fi decât de ordin religios. Nici nu era nevoie să se arate că interdicția este motivată de apartenența religioasă a petentului, întrucât însuși reclamatul afirmă că *„pe raza parohiei mele familia B V și părinții acestuia sunt singurii care împărtășesc o altă credință decât cea ortodoxă”*. Apartenența religioasă a petentului fiind de notorietate publică în sat, s-a subînțeles clar de enoriași care este motivul interdicției: cel al apartenenței religioase a petentului. Mai mult, Episcopia Buzăului și Vrancei, prin îndrumarea *„pentru a da dovadă de bună înțelegere, de a se evita conflictele confesionale și de a se renunța la acțiuni prozelitiste”*, arată că și ei consideră că fapta reclamatului a fost o reacție la așa-numitele „acțiuni prozelitiste” ale petentului.

6. Afirmația publică, prin care reclamatul a interzis oamenilor să cumpere produse de la petent, se încadrează și în prevederile art. 2. alin. 2 ale **O.G. nr. 137/2000**, republicată, întrucât reclamatul a dat o dispoziție de a discrimina.

7. Afirmația publică, prin care reclamatul a interzis oamenilor să cumpere produse de la petent, se încadrează și în prevederile art. 2. alin. 4 ale **O.G. nr. 137/2000**, republicată,

Întrucât reprezintă un comportament activ care, prin efectele pe care le generează, defavorizează nejustificat o persoană față de alte persoane.

8. Afirmația publică, prin care reclamatul a interzis oamenilor să cumpere produse de la petent, se încadrează și în prevederile art. 2. alin. 5 ale **O.G. nr. 137/2000**, republicată, întrucât fapta este un comportament pe criteriu de religie care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil față de reclamat.

9. Afirmația publică, prin care reclamatul a interzis oamenilor să cumpere produse de la petent, se încadrează și în prevederile art. 15 ale **O.G. nr. 137/2000**, republicată, întrucât fapta este un comportament manifestat în public, care are ca scop și vizează atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare îndreptat împotriva unei persoane legat de apartenența lui la o anumită religie.

10. **Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.” **Convenția europeană a drepturilor omului** protejează, prin art. 9, și libertatea de gândire, de conștiință și de religie, afirmând că „orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual și colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.” Ceea ce în conceptul unor biserici ar fi „acțiuni prozelite”, reprezintă, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, o practică și un ritual ce se poate manifesta și în public, fără nici o restricție. Afirmația publică, prin care reclamatul a interzis oamenilor să cumpere produse de la petent, pe motivul că acesta ar fi comis „acțiuni prozelite”, afectează dreptul petentului de a-și manifesta liber convingerea. Persoanele ale căror drepturi prevăzute de **Convenția europeană a drepturilor omului** nu sunt respectate, se pot adresa, după epuizarea tuturor căilor de recurs interne, Curții Europene a Drepturilor Omului.

11. Petentul, deși invocă scăderea vânzării, nu solicită din partea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să stabilească aceste daune, ci solicită să se stabilească dacă reclamatul a respectat legislația sau nu, dacă în România cetățenii români sunt sau nu protejați împotriva discriminării. În urma soluției majoritare date de Colegiul director, consider că întrebările petentului nu au primit un răspuns corespunzător. În opinia mea, reclamatul a comis o faptă de discriminare, cum această faptă este definită de art. 2 al. 1, 2, 4, 5 și art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu 5 voturi pentru și unul împotriva** din membrii prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. faptele prezentate nu constituie acte de discriminare conform Ordonanței de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare,

- cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;
2. clasarea dosarului;
  3. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

COMȘA CORINA NICOLETA - Membru

ISTVAN HALLER – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

IONITĂ GHEORGHE - Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA - Membru

Data redactării 02.12.2008

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind **prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

